

Suomen australianlabradoodle ry:n rotukysely 2023–2024

Suomen australianlabradoodle -yhdistyksen talvella 2023–2024 järjestämään kyselyyn vastattiin 746 australianlabradoodlen osalta. Tässä julkaisussa on koottuna kyselyn tulokset. Alkuosassa on terveyteen liittyviä kysymyksiä, lopussa luonnekysymyksiä.

Vastaukset kerättiin 16.11.2023–15.1.2024. Kyselylomake oli vapaasti täytettävissä Surveymonkey-alustalla, ja tietoa kyselystä levitettiin yhdistyksen sosiaalisen median kanavien avulla.

Aiempaan yhdistyksen rotukyselyyn vuonna 2020 tuli vastauksia 455 australianlabradoodlen osalta, joten nyt tavoitettiin merkittävästi suurempi määrä vastaajia. Onhan koirien määräkin Suomessa varmasti näinä vuosina kasvanut.

Kuva: Katariina Räike

© Suomen australianlabradoodle ry

Yleistiedot

Vastaajien koirista 740 kpl oli elossa ja 6 kpl kuolleita. Koirien iät vaihtelivat alle 1-vuotiaista yli 11-vuotiaisiin. Yli puolet koirista oli 1–3-vuotiaita.

Koirista melkein 86 % on syntynyt Suomessa (640 kpl). Ruotsista (29 kpl) ja Iso-Britanniasta (27 kpl) ja Puolasta (24 kpl) on kotoisin yhteensä reilut 10 % vastanneiden koirista. Hollannista (8 kpl), Tanskasta (6 kpl) ja Saksasta (5 kpl) oli seuraavaksi eniten koiria, ja muutamia mainintoja tuli myös Espanjalle ja USA:lle.

Koiran ikä

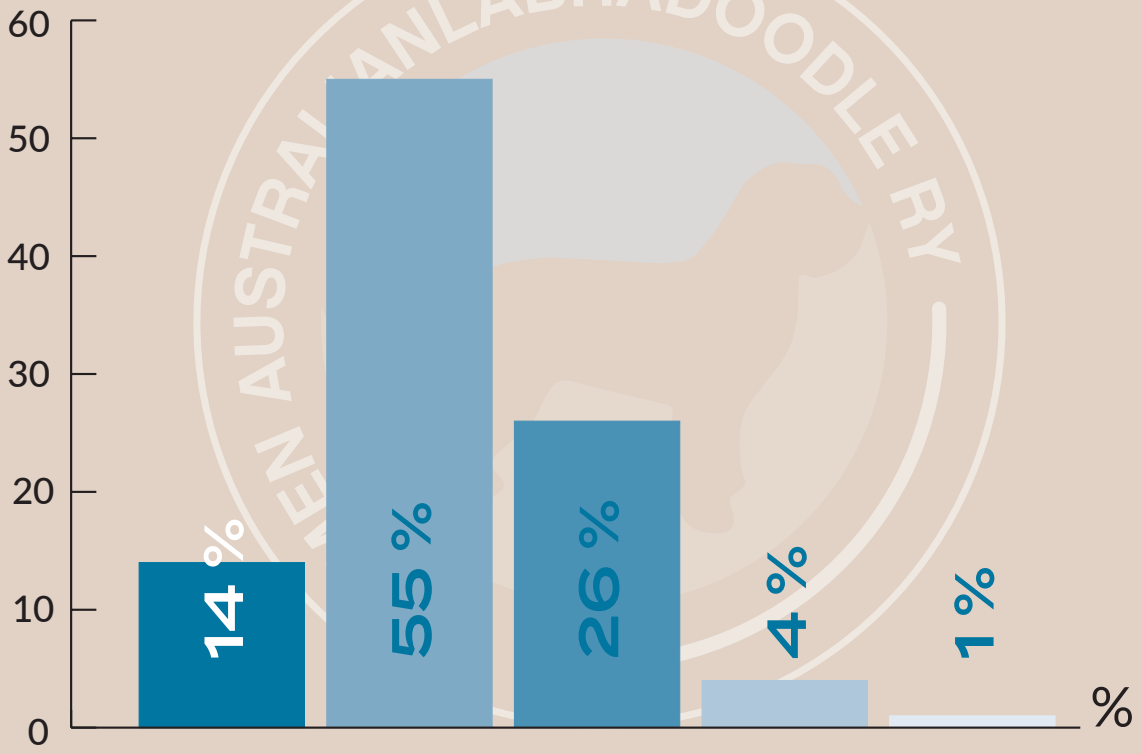

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Rekisteröinti

Kyselyssä pyydettiin valitsemaan se järjestö, johon koira on rekisteröity. Suurin osa, 538 kpl eli 72 %, on rekisteröity WALA:an (Worldwide Australian Labradoodle Association). ALAA:an (Australian Labradoodle Association of America) ja ALAEU:un (Australian Labradoodle Association Europe) on kumpaankin rekisteröity noin 130 koiraa ja johonkin muuhun järjestöön 21 koiraa. 53 koiraa ei oltu rekisteröity.

Lisätiedoissa mainittiin muutaman kerran myös MDBA ja ALFA Europe. Suomen Kennelliiton FIX-rekisteriin oli rekisteröity reilut 16 % koirista.

Summaksi tulee enemmän kuin koirien määrä tutkimuksessa, koska sama koira voi olla rekisteröity moneen eri rekisteriin.

Koirien rekisteröinti ei tuntunut olevan lemmikkikoirien omistajille tai jalostuskoirien haltijoille kovin selkeä asia. Yhdistys haluaakin painottaa, että Ruokaviraston koirarekisteriin rekisteröiminen ei vastaa rotujärjestöihin rekisteröintiä, eikä Suomen australianlabradoodle ry rekisteröi koiria lainkaan. Kasvattaja voi olla SALD ry:n jäsen, mutta pennut hän rekisteröi kansainväliseen järjestöön (WALA / ALAA / ALAEU), joka ylläpitää ALD:n sukutauluja, terveystutkimusten tulostietokantaa ja rotumääritelmää.

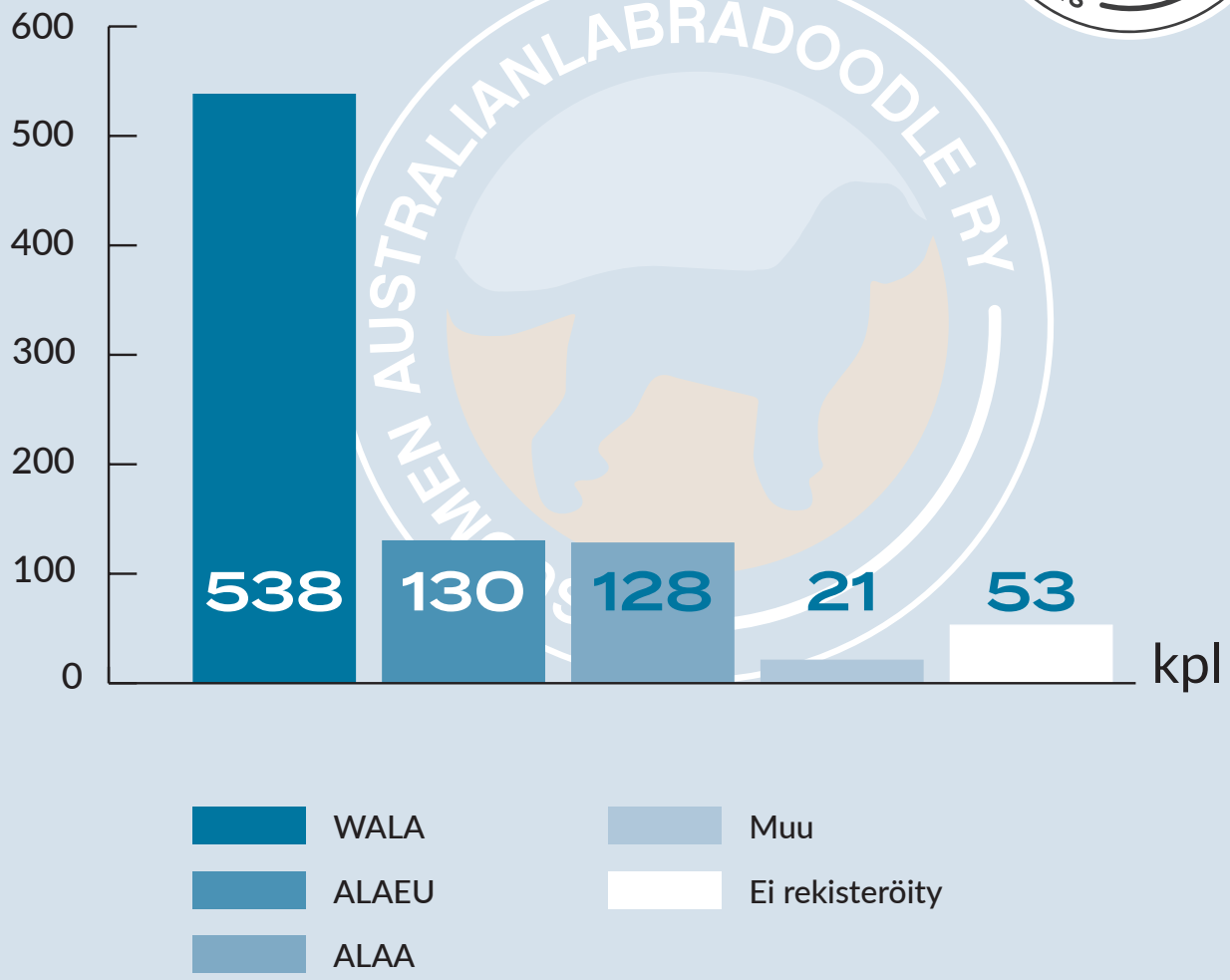

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Koirani terveydentila

Kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan koiransa yleinen terveydentila. Toistuvia oireita ja todettuja vikoja ja sairauksia eritellään tarkemmin seuraavissa kysymyksissä.

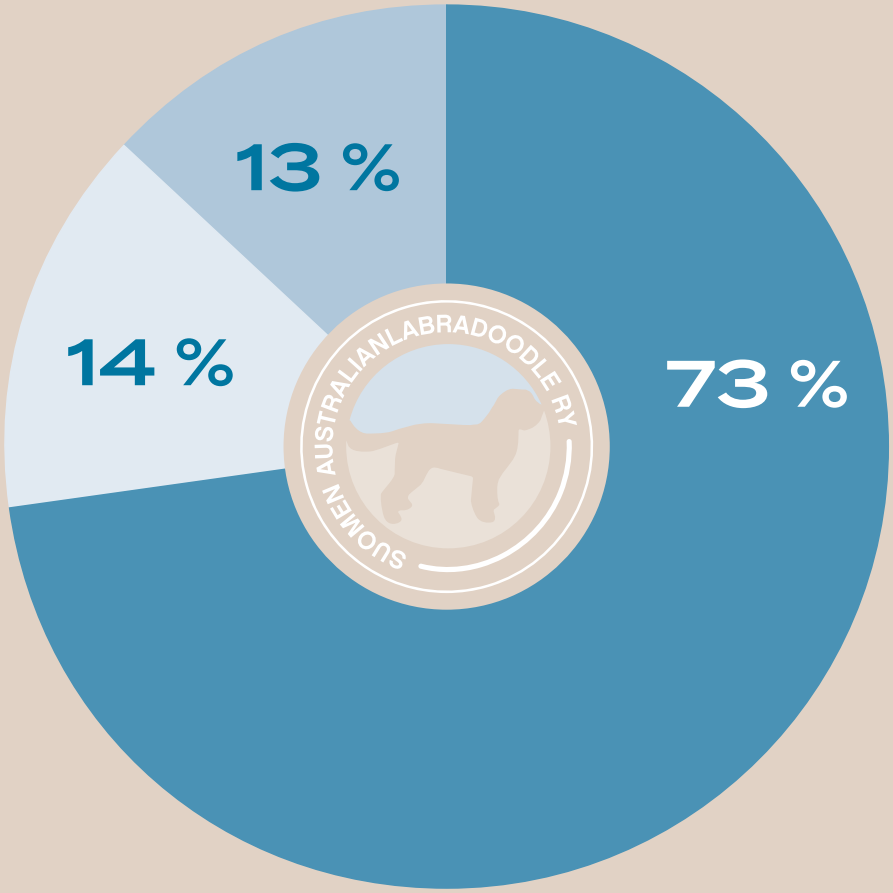

- **Koirani on ollut pääosin terve**
- **Koirallani on ollut joitain toistuvia oireita**
- **Eläinlääkäri on todennut koirallani jonkin kroonisen sairauden tai terveyteen liittyvän vian**

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Hampaat

510 kpl eli 68 % vastaajista kertoi, ettei koiralla ole koskaan ollut ongelmia hampaiden kanssa. 141 koiralla on pentuaikana ollut kapea alaleuka ja 9 vastaajaa kertoi koiralla olevan kapea alaleuka vielä aikuisenakin. Ylä- tai alapurenta on ollut pentuna 32 koiralla, yläpurennan ollessa paljon alapurentaa harvinaisempi. Aikuisena ylä- tai alapurenta oli 30 koiralla, näistä todennäköisesti suurin osa samoja koiria sekä pentuna että aikuisina. Puuttuvia tai ylimääräisiä rautahampaita oli 49:llä.

Lisätietokentässä mainittiin useita kertoja, etteivät kaikki maitohampaat irronneet pentuaikana itsestään, vaan niitä piti kirurgisesti irrottaa. Myös tapaturmaisia hampaiden katkeamisia, hammaskiveä, parodontiittia vanhemmilla koirilla sekä muutamia vinoja tai tasapurentoja kerrottiin löytyvän.

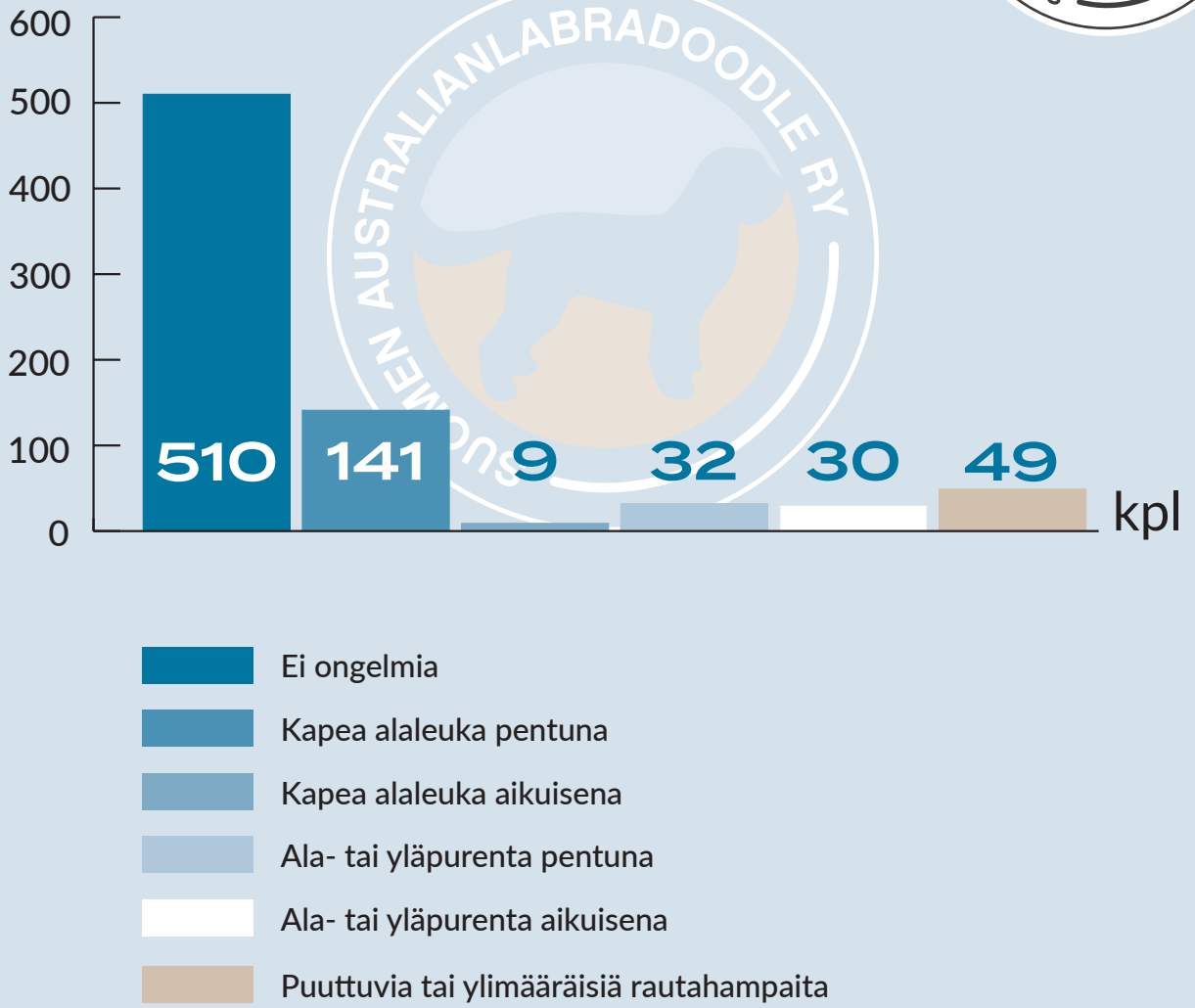

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Liike ja rakenne

89 % vastaajista kertoi, ettei ollut havainnut koiran liikkeessä tai rakenteessa mitään ongelmaa. 7 % vastasi, että koiralla vaikuttaisi olevan satunnaisia tai ajoittaisia oireita, jotka vaikuttavat sen liikkumiseen. 4 prosentilla oli todettu joku vika tai sairaus, joka vaikuttaa liikkumiseen.

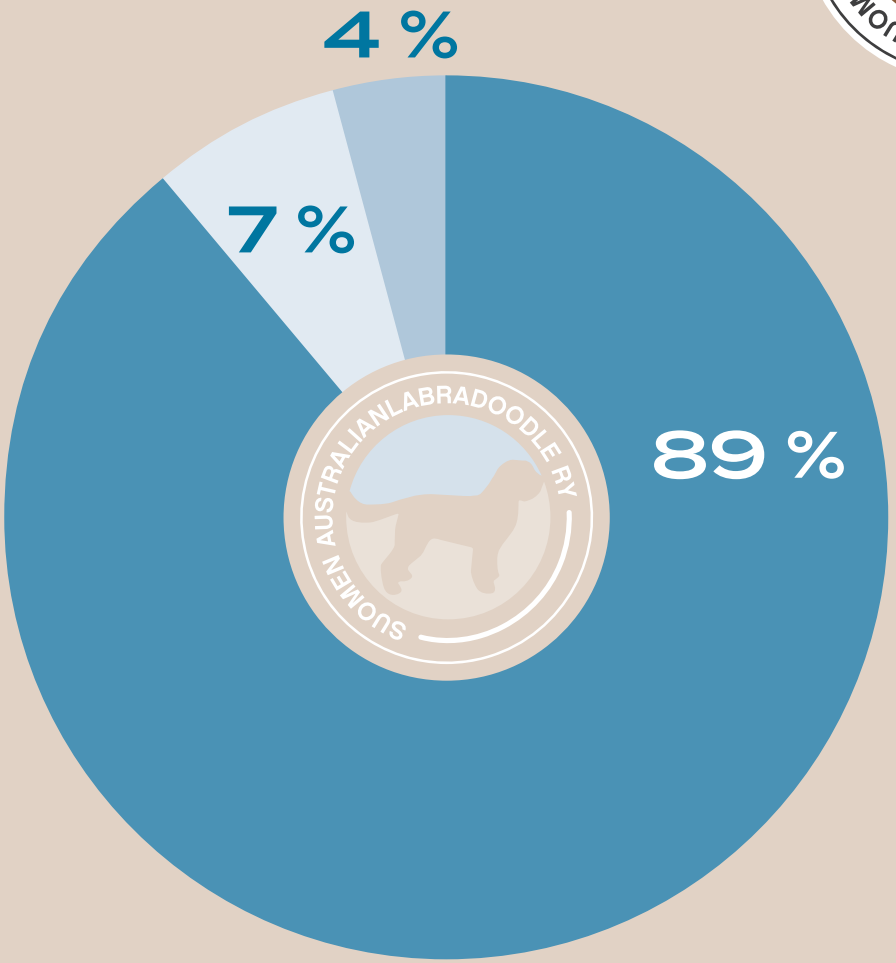

Ei ongelmaa

Satunnaisia tai ajoittaisia oireita

Vika tai sairaus

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Luustotutkimukset

Seuraavilla sivuilla käymme läpi luustokuvausten tulokset. Suodatimme tulokset kolmeen ryhmään:

1) alle 1-vuotiaat koirat (102 kpl)
2) kaikki koirat 1-vuotiaista yli 11-vuotiaisiin (644 kpl)
3) kaikki koirat 4-vuotiaista yli 11-vuotiaisiin (234 kpl)

Alle 1-vuotiaat suodatimme erikseen siksi, että niistä ei ole kuvattu juuri ketään, jolloin niiden mukanaolo kokonaisvertailussa aiheuttaisi sen, että kuvattujen aikuisten koirien määrä näyttäisi todellista pienemmältä. Todellisemman kuvan kuvattujen koirien määrästä suhteessa kuvaamattomiin saadaan, kun katsotaan vain yli vuoden ikäisiä koiria.

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Luustokuvauksia sen vuoksi, että saataisiin tietoa koiran luustoterveydestä esimerkiksi jalostuksen tai harrastuksen takia, ei suositella tehtäviksi ennen 1–2 vuoden ikää. Siksi pentuikäisiä koiria ei yleensä kuvata kuin esimerkiksi tapaturman tai kipuoireen vuoksi.

Yli 4-vuotiaat otettiin erilleen, jotta näimme, onko jotain eroa, kun verrataan selkeästi aikuisikäisiä koiria kaikkiin yli 1-vuotiaisiin. Ainoa oleellinen ero oli kuvattujen koirien prosentuaalisessa määrässä, eli mitä vanhempia koirat ovat, sitä suurempi osa niistä on haluttu ja ehditty kuvata. Luustoterveyden osalta erot olivat lähes olemattomia.

© Suomen australianlabradoodle ry

Lonkat

Lonkkaterveysvastauksista suodatimme erikseen alle 1-vuotiaat koirat, joita oli 102 kpl. Niistä vain 6 kpl oli kuvattu. Neljä pentua oli kuvattu ja todettu terveiksi, ja yhdellä pennulla kerrottiin olevan lonkkaniveldysplasia. Yksi oli kuvattu ja todettu terveeksi, mutta kuvista ei ollut virallista lausuntoa.

Kaikista yli 1-vuotiaista koirista (yhteenlaskettuna kaikki ikäluokat 1-vuotiaasta ylöspäin, 644 kpl) lonkkakuvattuja oli noin 41 %. Kuvatuista ja virallisesti lausutetuista koirista 84 % oli tervelonkkaisia (Kennelliiton A–B tai OFA Excellent / Good / Fair). 9 % oli arvioitu C- tai OFA Borderline -lonkkaisiksi, 6 % D- tai OFA Mild / Moderate HD -lonkkaisiksi ja 1 % E- tai OFA Severe HD -lonkkaisiksi.

Kaikkien ikäryhmien vastausten osalta (746 kpl) oli lisätietokenttään tarkennettu, että kaikkiaan 17 koiraa oli lonkkakuvattu, mutta ei lausuttu virallisesti.

Yli 1-vuotiaat lonkkakuvatut

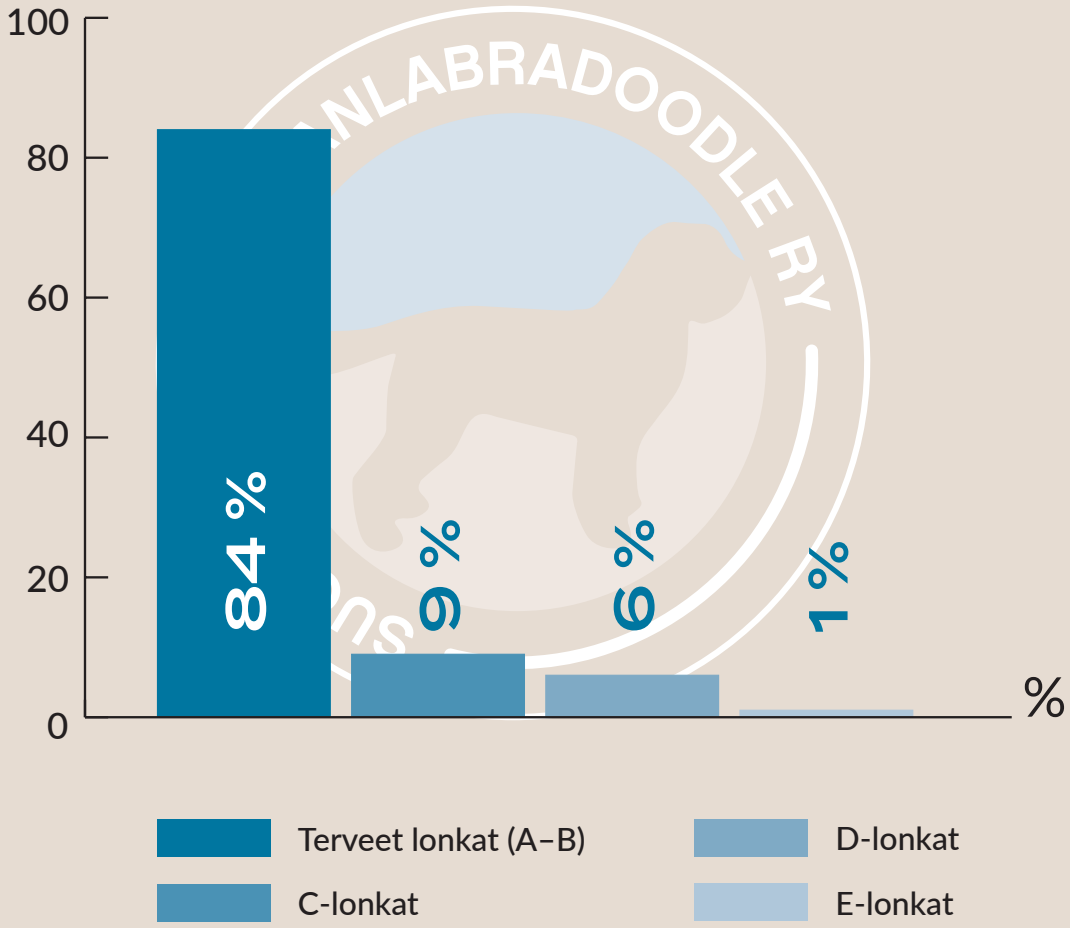

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Kyynärät

Kyynärnivelten terveydestä annetuista vastauksista suodatimme erikseen alle 1-vuotiaat koirat, joita oli 102 kpl. Kaksi pentua oli kuvattu, ja molemmat todettu terveiksi.

Kaikista yli vuoden ikäisistä koirista (644 kpl) kyynärkuvattuja oli 34 %, joista 95 prosentilla kyynärät olivat terveet.

Lisätietokentässä mainittiin kyynärnivelen kasvuhäiriö yhdeksän kertaa, kyynärän ulkokierteisyys kerran ja kyynärien aristaminen kerran. Nivelrikko mainittiin neljässä vastauksessa.

Yli 1-vuotiaat kyynärkuvatut

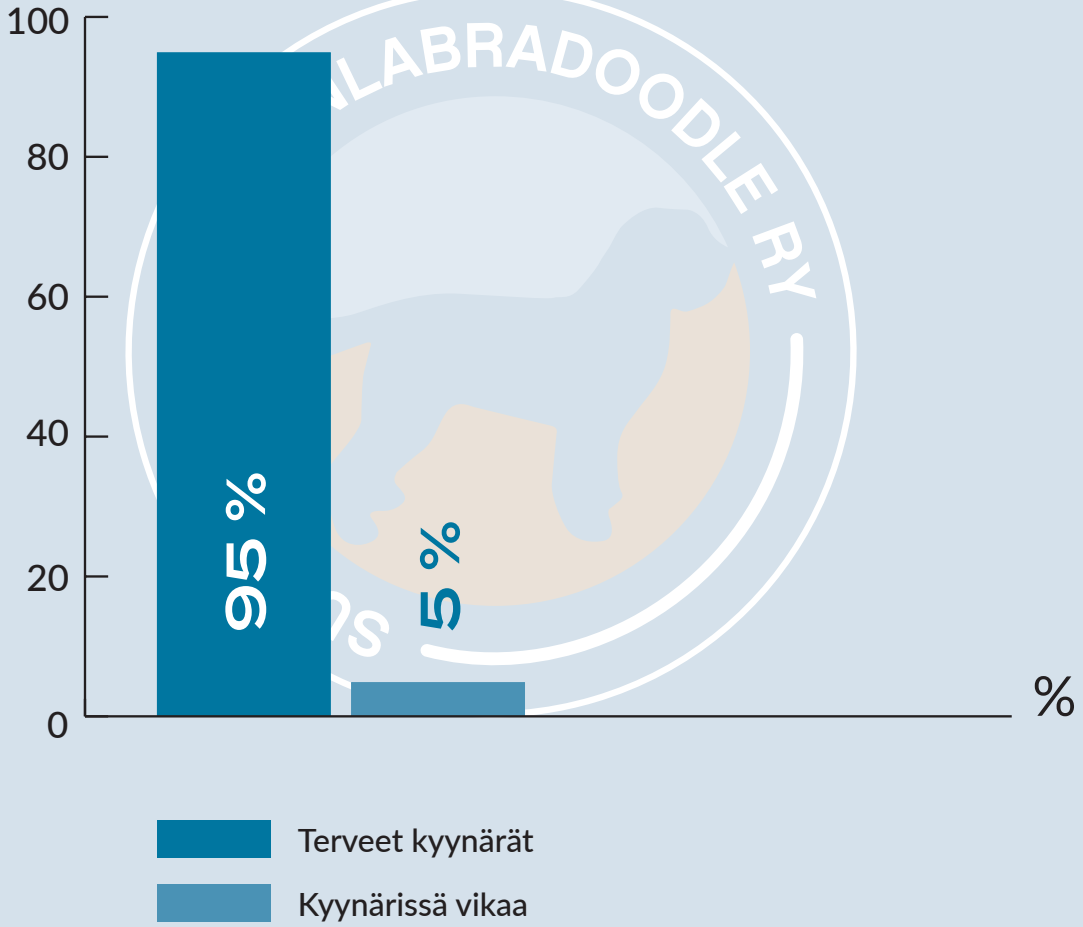

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Polvet

Polvinivelien terveydestä annetuista vastauksista suodatimme erikseen alle 1-vuotiaat koirat, joita oli 102 kpl. Kolme niistä oli tutkittu, ja jokainen todettu terveeksi.

Kaikista yli vuoden ikäisistä koirista (644 kpl) polvitutkimuksessa oli käynyt 30 %, joista 95 prosentilla polvet oli todettu terveiksi.

Lisätietokentässä mainittiin patellaluksaatio kuusi kertaa ja leikattu patellaluksaatio kaksi kertaa. Ristisiteen repeämä mainittiin kerran.

Yli 1-vuotiaat polvitutkitut

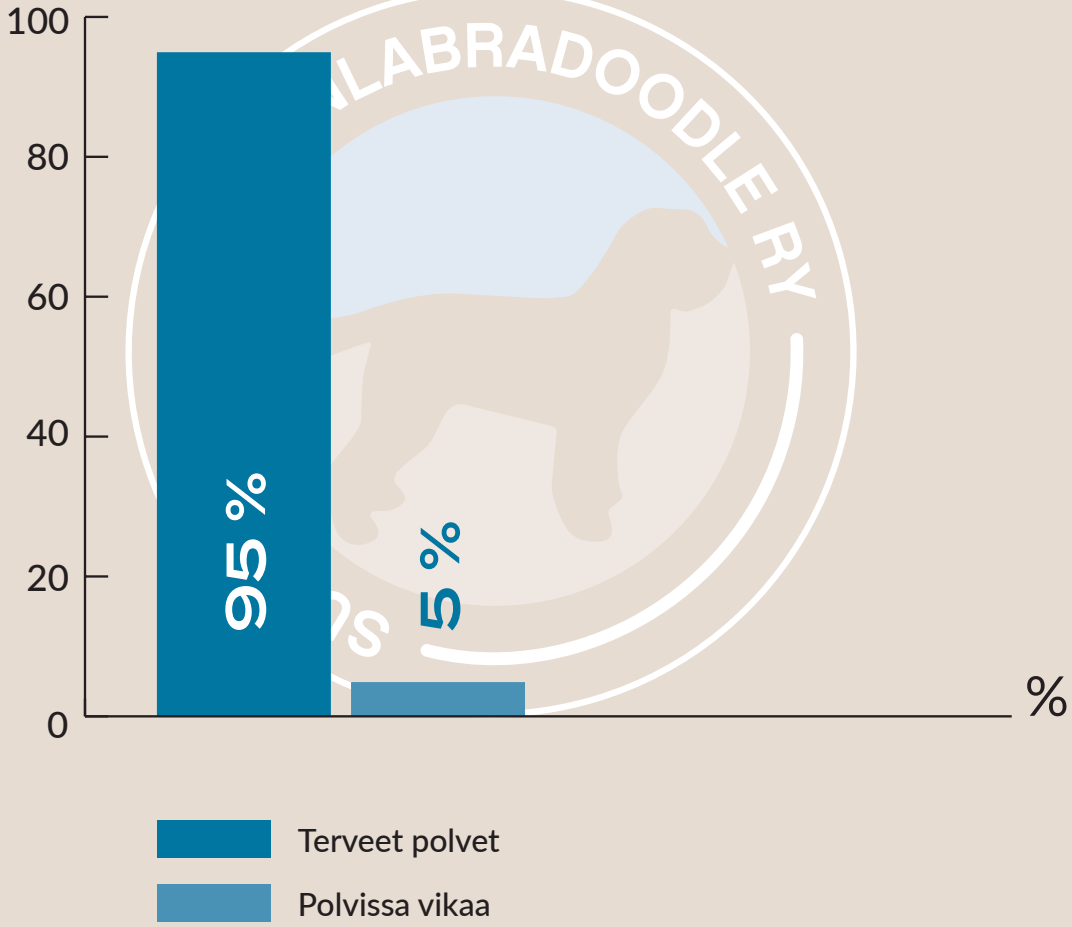

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Selkä

Selän terveydestä annetuista vastauksista suodatimme erikseen alle 1-vuotiaat koirat, joita oli 102 kpl. Kolme oli kuvattu, ja niistä kaksi oli todettu terveiksi ja yhdellä oli todettu ristiluun osteokondroosi.

Kaikista yli vuoden ikäisistä koirista (644 kpl) selkäkuvattuja oli vain 26 % eli 170 koiraa. Selkäkuvaus ei ole rotujärjestöjen jalostuskoirille asettamalla vaatimuslistalla, joten kuvauksia on tehty ehkä enemmän oireiden takia kuin rutiininomaisten jalostustestien yhteydessä, vaikkakin yhä useampi kasvattaja on viime vuosina alkanut kuvauttaa jalostuskoiriltaan myös selät ennen jalostuspäätöstä. Se, että kuvauksia on todennäköisesti tehty enemmän oirehtiville yksilöille kuin rutiininomaisesti suurelle joukolle oireettomiakin koiria, selittänee osittain prosentuaalisesti korkeahkoa määrää löydöksiä. Löydösten määrä ei tosin kerro, kuinka monella on oireita.

18 prosentilla kaikista yli vuoden ikäisistä selkäkuvatuista löytyi selästä jotain viaksi tai poikkeavuudeksi luettavaa. Kun tarkastellaan vain yli 4-vuotiaita koiria (234 kpl), niistä selkäkuvattujen osuus oli 35 %, joista 22 prosentilla oli löytynyt selästä jotain poikkeavaa.

Lisätietokentässä mainittiin IVDD (5 kpl), spondyloosi (5 kpl), nikamaepämuodostuma asteet 1–2 (4 kpl), LTV1 (4 kpl), välilevytyrä (3 kpl), osteokondroosi (3 kpl), kuluma (2 kpl), LTV (2 kpl), LTV3 (2 kpl), LTV4 (2 kpl), kaularangan nikamapuutos (1 kpl), lannenikaman ja ristiluun välinen ahtauma (1 kpl), LTV4 L8 (1 kpl), luupiikkejä (1 kpl), nikamamadaltuma (1 kpl) ja ristiluun kasvuhäiriö (1 kpl).

Kaikki yli 1-vuotiaat

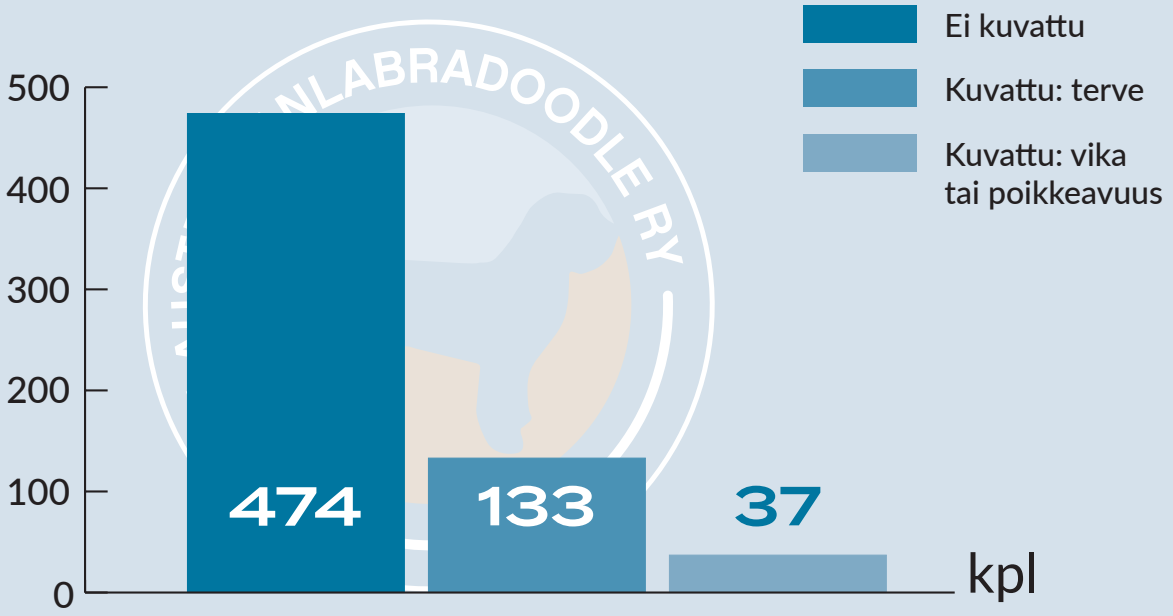

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Muuta luustoon, rakenteeseen tai liikkumiseen liittyvää

Kysymykseen, onko muita luustoon, rakenteeseen tai liikkumiseen liittyviä asioita, vastasi 7 %, eli 53 vastaajaa 746:sta.

Erilaiset lihaksiston jumit	14 kpl
Nivelrikko	12 kpl
Määrittämätön oireilu ilman diagnoosia	7 kpl
Peitsaus	4 kpl
Luonnontöpö	2 kpl
Ulospäin kiertyvät etujalat	2 kpl
Häntämutka	2 kpl
Ahdas takaliike	1 kpl
Takakorkeus	1 kpl
Osteokondroosi	1 kpl
Olkanivelen osteokondroosi	1 kpl
Traumaperäinen selän oireilu	1 kpl
Iliopsoas-lihaksen rasitusvamma	1 kpl

Lisäksi oli mainintoja jo aiemmissa kysymyksissä kysytyistä asioista kuten esimerkiksi patellaluksaatiosta, lonkkaniveldysplasiasta ja kalkkeutuneesta välilevystä. Yhdessä vastauksessa mainittiin rotumääritelmän ihannetta pidempi selkä.

© Suomen australianlabradoodle ry

Vatsa ja suolisto

Kyselyssä kysyttiin vatsan ja suoliston terveyttä. 83 % valitsi vaihtoehdon ”Koirallani ei ole usein vatsavaivoja”. Usein tai toistuvasti (kuukausittain) vatsavaivoja on 10 % koirista ja jatkuvaa tai viikoittain esiintyvää ripulia tai oksentelua noin puolella prosentilla (4 kpl). 2,5 prosentilla koirista lääkäri on todennut kroonisen suolistosairauden, kuten ruoka-aineallergian aiheuttamat suolistovaivat, närästystaipumuksen, krooninen gastriitin, IBD:n, kroonisen neutrofilisen entriitin, haimatulehduksen tai ohutsuolen immuunivälitteisen tulehduksen.

Osa vatsavaivoista oli ulkoisista tartunnoista (bakteerit, virukset, loiset) johtuvia. Oli myös mainintoja siitä, että koira voi olla kaiken kaikkiaan herkkä kokemaan stressiä, joka heijastuu vatsavaivoina. Myös omistajan stressin heijastumista koiran stressiherkkyyteen ja sitä kautta vatsavaivoihin oli jonkin verran pohdittu.

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

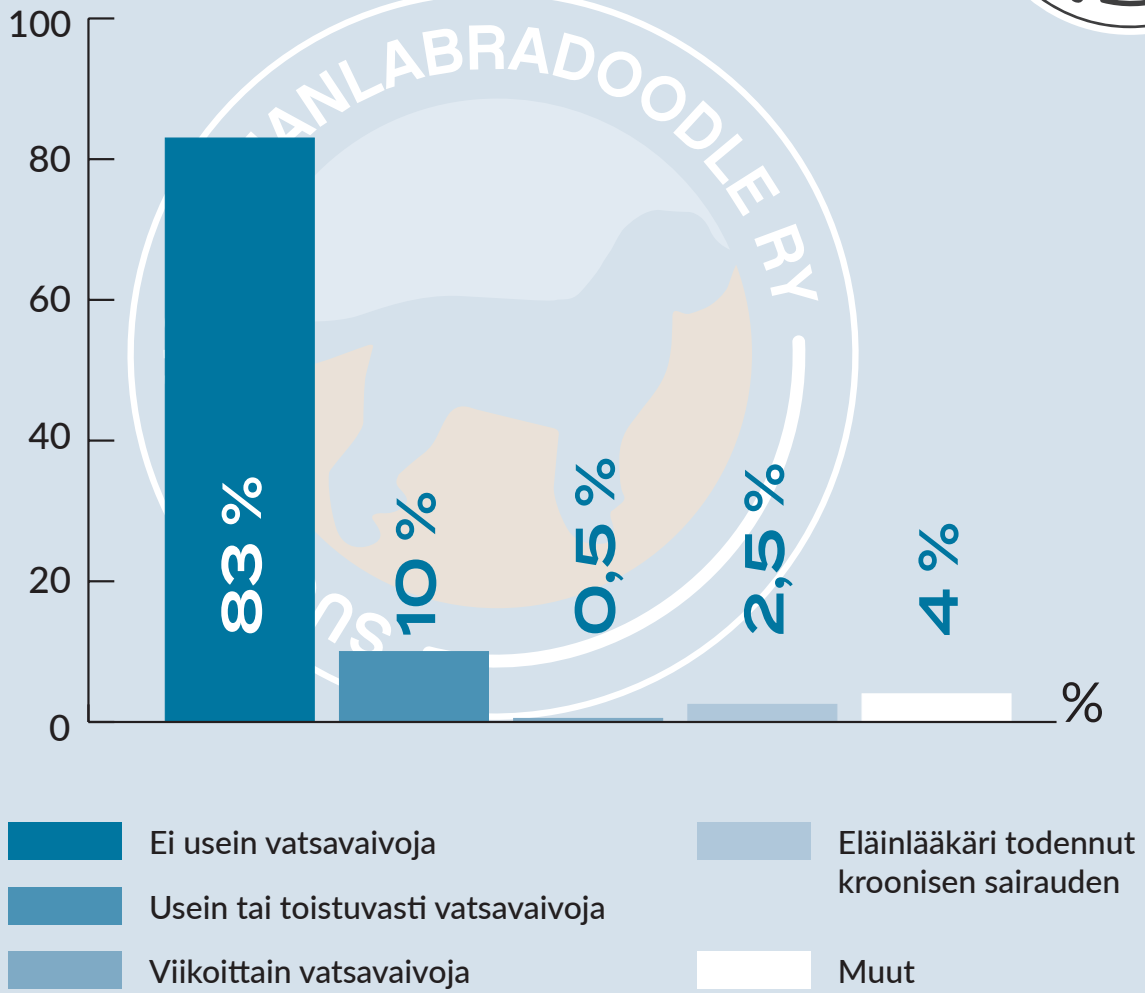

© Suomen australianlabradoodle ry

Iho

Ihon terveydestä vastaukset (746 kpl) kertovat, että 74 prosentilla koirista ei ole minkäänlaisia ihovaivoja. Satunnaisia iho-oireita elämän aikana on ollut 19 % koirista, ja 6 prosentilla lääkäri on todennut kroonisen ihosairauden tai atopian.

Lisätietokentässä atopia oli mainittu 33 kertaa, epämääräinen kutina muutaman kerran ja SA-ihosairaus kaksi kertaa. Ruoka-aineallergioihin liittyvät kutinat ja/tai satunnaiset hot spotit saivat jonkin verran mainintoja. Tassuhiivasta erityisesti kosteilla keleillä kärsivät muutamat koirista, ja joillakin tassujen hiivatulehdukset liittyvät ruoka-aineallergioihin. Kuiva ja herkästi kutiseva iho oli myös mainittu muutaman kerran.

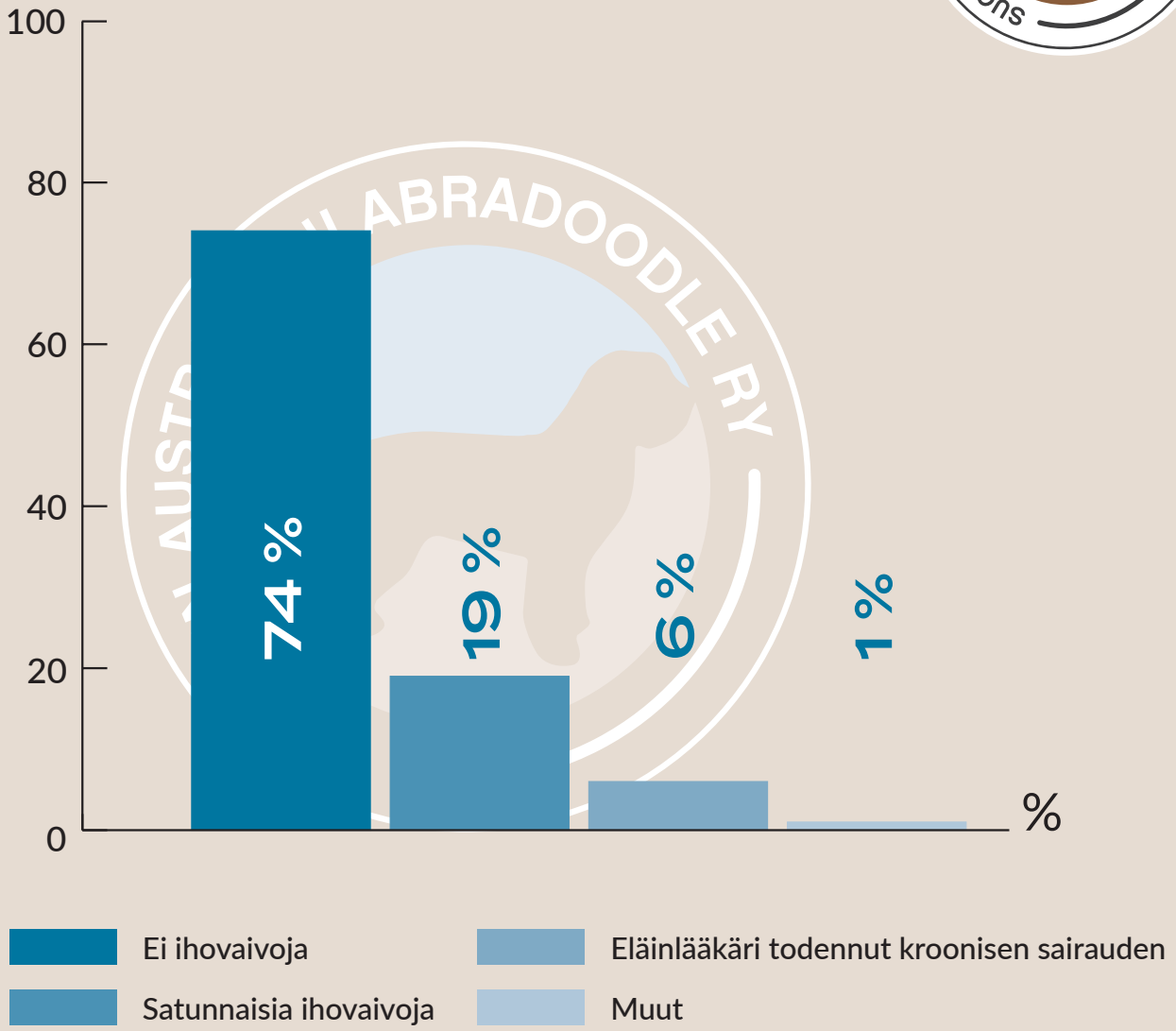

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Korvat

Korvien terveyttä koskevaan kysymykseen 56 % vastaajista kertoi, että koiran korvat olivat terveet eikä niissä ollut koskaan ollut tulehdusta. 31 % vastaajista kertoi koiralla olleen 1–3 kertaa elämänsä aikana korvissa tulehdusta. Useita kertoja vuodessa toistuvia tulehduksia tai muita korvavaivoja oli 9 prosentilla vastaajien koirista, ja 2 prosentilla oli lääkäri todennut kroonisen korvasairauden ja/tai koira tarvitsi ennalta ehkäisevää lääkitystä, jotta korvat pysyivät kunnossa.

Lisätiedoissa vastaajat kertoivat, että usealla koiralla tulehdus on johtunut liiallisesta karvankasvusta, tai karvan ja vaikun muodostamasta tulpasta korvakäytävässä, minkä poistamisen jälkeen korvat ovat pysyneet terveinä. Hiiva- ja muut tulehdukset vaikuttavat olevan pennuilla ja nuorilla koirilla huomattavasti aikuisia koiria yleisempiä. Osalla korvatulehdukset liittyivät ruoka-aineallergioihin tai atopiaan. Satunnaisia tulehduksia korviin on tullut myös paljon uimisen seurauksena.

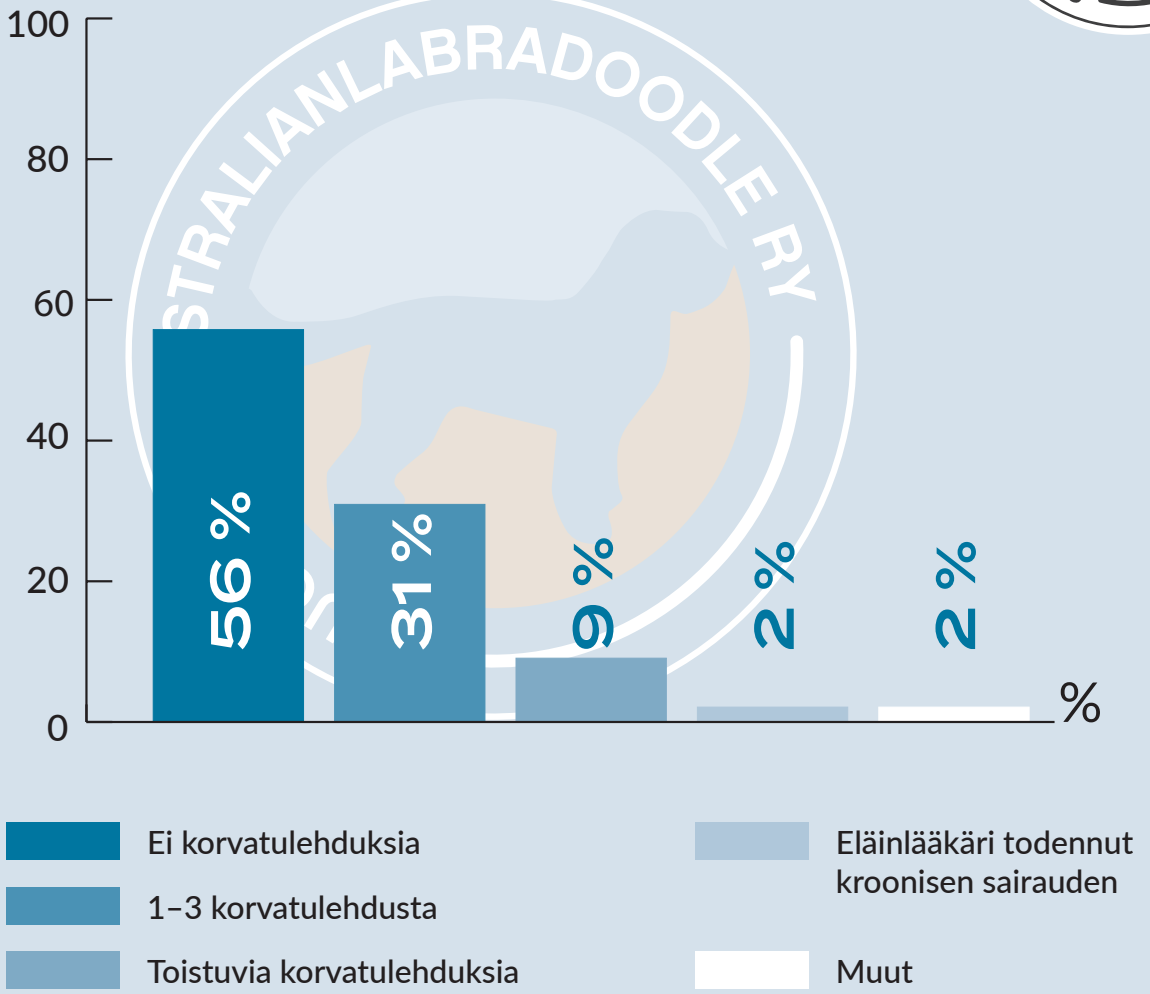

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Allergiat

Kysyttäessä koiran allergioista 74 % vastaajista kertoi, ettei koira ole allerginen millekään. 14 % vastaajista kertoi, että koiralla epäillään allergiaa, ja 6 prosentilla lääkäri on todennut ruoka-aineallergian. Siitepölyille, varastopunkeille ym. on allergisia 1,6 %. Lisäksi kerrottiin oireiluista, jotka voivat olla allergiaa tai jotain muuta vaivaa, sekä allergiaepäilyn ohessa tai taustalta löytyneistä muista oireilua selittävistä syistä, kuten giardiasta (tarttuva suolistoloinen).

Allergiat ovat monimutkaisia autoimmuunisairauksia, joiden puhkeamiseen vaikuttavat sekä perinnölliset tekijät että ympäristötekijät, koiran kokema stressi, sekä mahdollisina laukaisevina tekijöinä jotkut suolistoinfektiot. Allergiat yleistyvät sekä ihmisillä että eläimillä – myös koirilla rodusta riippumatta, eikä kaikkia syitä tähän vielä tunneta. Genetiikalla todennäköisesti on osansa ainakin alttiudessa allergian puhkeamiseen, joten asia on otettava huomioon jalostuksessa.

Ruoka-aineallergiat aiheuttavat tyypillisesti korva- ja iho-oireita, mutta myös kroonistuneet suolistovaivat voivat olla allergiataustaisia. Toisaalta kaikki rapsuttelu, närästys tai hiiva eivät ole allergiaa.

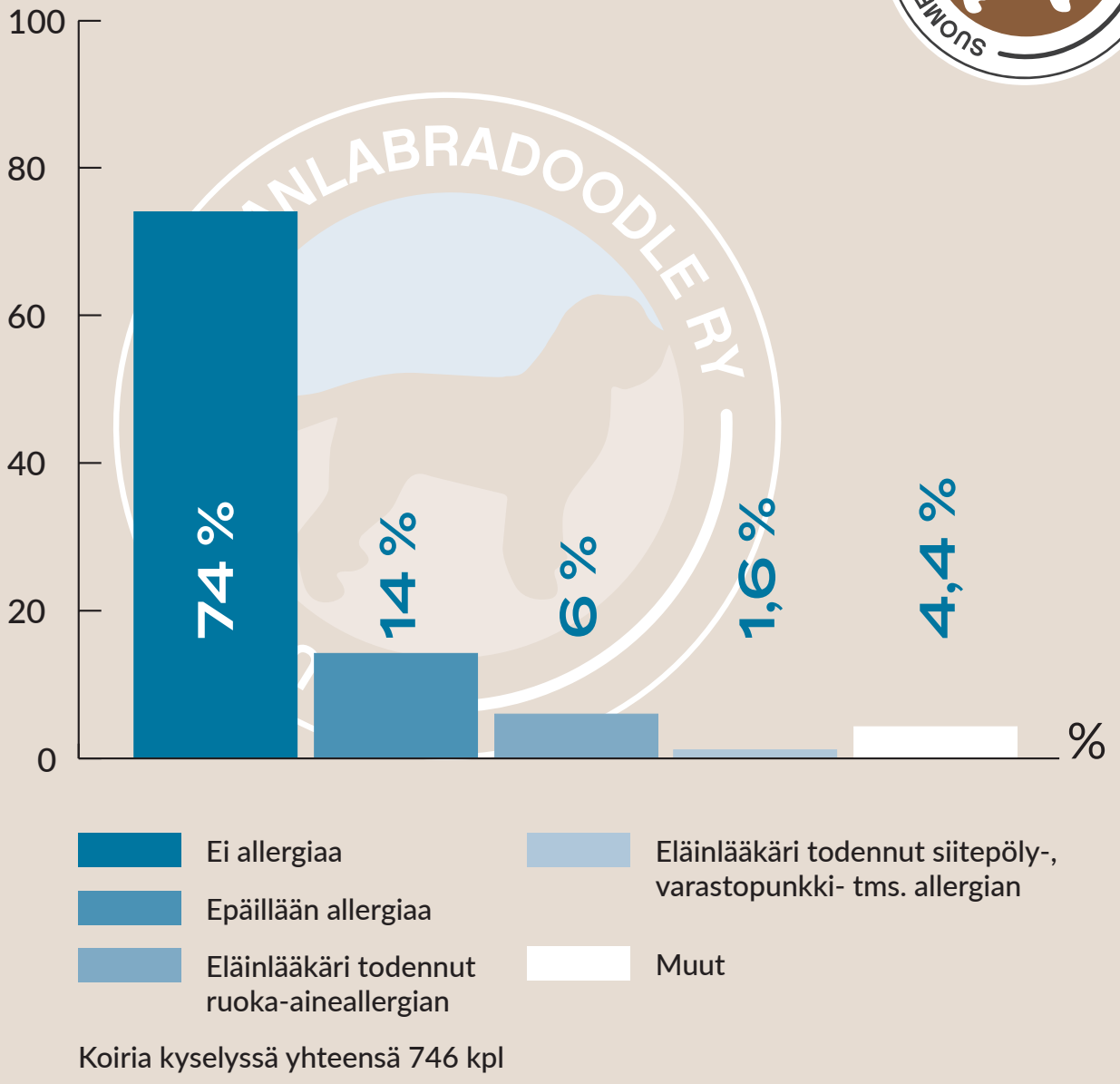

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Virtsankarkailu

Kyselyssä kysyttiin virtsankarkailusta aikuisilla koirilla. Vastauksia, kun alle 1-vuotiaat suodatettiin pois, oli 644 kpl ja näistä 95 prosentilla ei ole esiintynyt aikuisiällä virtsankarkailua.

Joskus narttukoiran sterilointi voi aiheuttaa tahatonta virtsankarkailua: vajaa 2 % ilmoitti virtsankarkailua alkaneen esiintyä steriloinnin jälkeen. Uroskoirilla kastraation jälkeistä virtsankarkailua esiintyy kyselyn perusteella 0,6 % vastaajien koirista.

Kaikki yli 1-vuotiaat

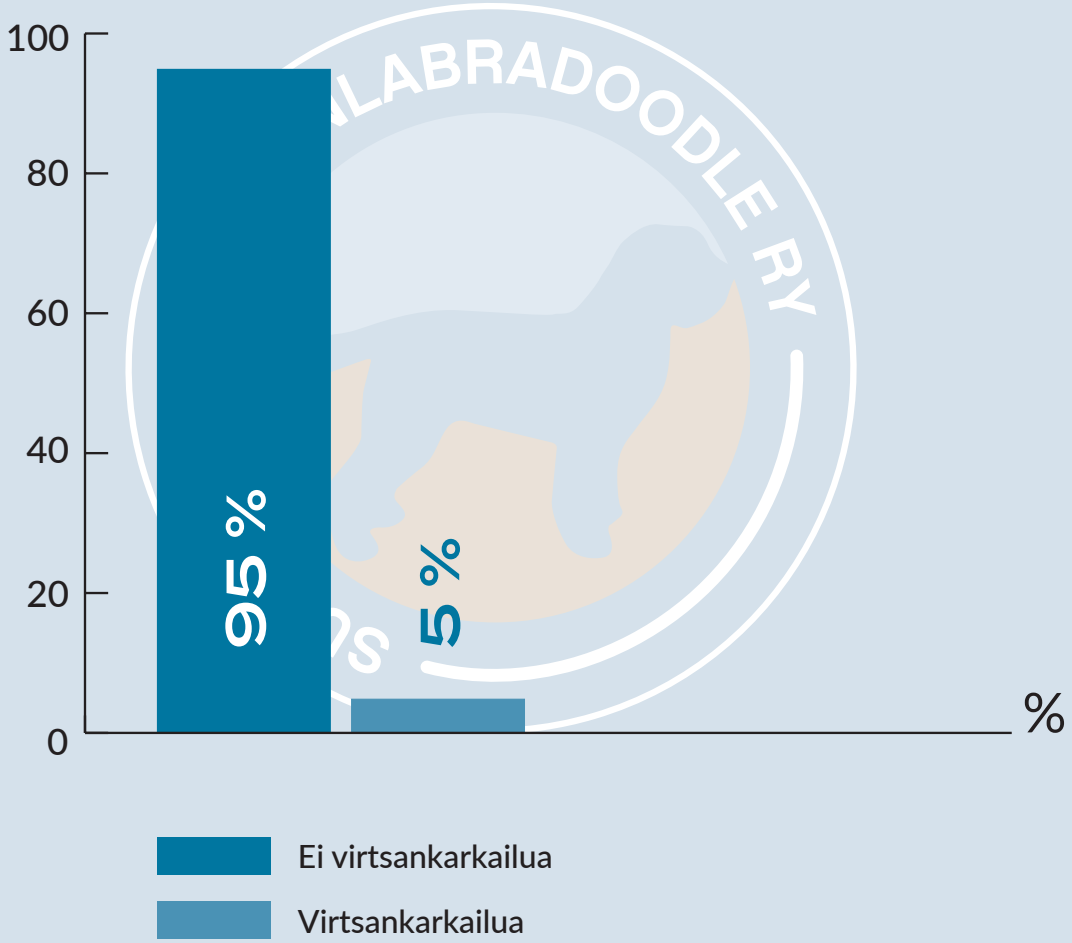

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Muut sairaudet

Kysymykseen, onko muita sairauksia, vastasi 7 %,
eli 52 vastaajaa 746:sta.

Epilepsia	7 kpl
Addisonin tauti	3 kpl
Muut autoimmuunisairaudet kuin allergia tai atopia	8 kpl
Krooninen silmäsairaus	2 kpl
Sydänsairaus	7 kpl

Vapaassa vastauskentässä mainittiin kerran kutaaninen vaskuliitti ja kerran haimatulehdus. Joitakin mainintoja tuli myös jo aiemmissa kysymyksissä esiin tulleista sairauksista (IBD, SA, allergiat). Silmäsairauksista mainittiin jokainen näistä yhden kerran: lievä kaihi, ahtaat kyynelkanavat, löysät alaluomet ja rakkulainen silmätulehdus.

Kyselyssä kysyttiin vielä, esiintyikö koirilla vaivoja tai sairauksia, joita ei löytynyt aiemmista kysymyksistä. Vastauksissa mainittiin mm. erilaisia lipoomia (rasvakudoksen hyvänlaatuisia kasvaimia), paroksymaalinen dyskinesia (kohtauksittainen liikkumishäiriö), epileptistyyppisiä kohtauksia ilman epilepsialöydöstä, silmätulehduksia, anaalirauhasvaivoja, kutaaninen histiosytooma (ihokasvain), SLO-kynsisairaus, märkäkohtu, sappirakon mukoseele (sappinesteen kovettuma limakalvolla), anafylaktinen shokki ja korjausleikattu kitalakihalkio.

© Suomen australianlabradoodle ry

Terveysosion johtopäätökset 1 / 2

Kyselyn perusteella voidaan todeta, että tilastollisesti harva ALD kärsii henkeä uhkaavista perinnöllisistä sairauksista. Jalostusyksilöiden geenitestaus ja karsinta näyttää toimineen, kun esim. PRA/PRCD-silmäsairauksia, von Willebrandin tautia, cushingin tautia tai EIC:ta (alentunut rasituksensietokyky) ei vaikuta esiintyvän lainkaan, vaikka niille on pohjarotujen kautta riski. Myöskään syöpäsairauksia ei tullut ilmi.

Erilaisia sairauksia ja vaivoja kuitenkin osalla australianlabradoodleista on, niistä yleisimpiä näyttävät olevan satunnaiset korva- tai ihotulehdukset, pentuajan kapea alaleuka, allergiat ja atopiat sekä erilaiset suolistovaivat.

Lähes 90 % vastaajista ei ollut havainnut koirallaan mitään liikkumiseen tai rakenteeseen liittyvää ongelmaa. Rutiininomaisissa jalostusta edeltävissä tai lemmikkikoiran luustorakenteen kuvauksissa lieviä lonkkanivelten löysyyksiä on kuitenkin löytynyt jonkin verran, ja vakavampiakin ongelmia satunnaisesti, eli luustokuvauksia täytyy jatkossakin pitää tärkeänä keinona rodun luustoterveyden säilyttämiseksi.

Selkärangasta löytyneitä poikkeavuuksia oli jonkin verran, mikä puoltaa jalostuskoirien selkien kuvauksia, vaikka rotujärjestö ei niitä tällä hetkellä vaadikaan. Kuten selkätutkimuksista kertovassa diassa todettiin, selkäkuvaus ei ole rotujärjestöjen jalostuskoirille asettamalla vaatimuslistalla. Näin ollen todennäköisesti selkäkuvattujen joukossa on suhteellisesti enemmän kipuilevia tai ontuvia koiria, kun taas lonkka- ja kyynärkuvatuissa on mukana suurempi määrä täysin oireettomia, jalostussuunnitelmien vuoksi kuvattuja koiria. Tämä kuvattujen ryhmien erilaisuus selittää ainakin osittain sen, että selkäkuvauksissa koirilta löytyi prosentuaalisesti enemmän poikkeavuuksia kuin lonkka- tai kyynärkuvauksissa. Löydetyt poikkeavuudet toisaalta todistavat, että myös erilaiset selkäongelmat ovat mahdollisia ALD:lla, ja ne tulisi jalostuksessa ottaa huomioon, eli jalostusyksilöiden selkäkuvaus on suositeltavaa.

© Suomen australianlabradoodle ry

Terveysosion johtopäätökset 2 / 2

Myös muiden sairauksien suhteen kannattaa olla ”hereillä” ja tarkkailla koirasukuja laajemmaltikin kuin vain jalostuskoirien osalta. Esimerkiksi epilepsiaa ja Addisonin tautia esiintyy satunnaisesti, eikä alttiutta sairastua niihin voi testauttaa etukäteen jalostuskoirilta. Moniin muihinkaan sairauksiin ei tunneta altistavia geenejä, ja osa sairauksista periytyy monigeenisesti: sairauden puhkeaminen vaatii useiden eri geenien yhtäaikaisen olemassaolon yhdessä koirayksilössä. Myös ympäristötekijät sairastuttavat koiria.

Jalostuksessa on tärkeää pyrkiä vaikuttamaan niihin asioihin, mitkä ovat geneettisiä ja mihin voidaan jalostuskoiria tutkimalla vaikuttaa, silloinkin kun sairaudet itsessään eivät olisi koiraa vammauttavia tai sen henkeä uhkaavia. Myös moni lievempi sairaus (kuten allergia, atopia tai suolistosairaus) voi olla koiran ja perheen elämänlaatua heikentävä asia. Kysely antaakin erinomaisen tärkeää tietoa ALD-kasvattajille heidän työssään rodun terveen tulevaisuuden eteen.

Lemmikkikoiran omistajallekin koiran terveystestaukset (esim. luustokuvaukset) antavat tärkeää tietoa. Jotkut luuston poikkeavuudet saattavat muun muassa altistaa koiran ongelmille, jos sen kanssa liikutaan liian rajusti tai yksipuolisesti, tai toisaalta myös jos sen lihaskunnon annetaan heikentyä, jolloin lihakset eivät enää tue niveliä riittävästi. Tietyille ongelmille saattaa olla ennaltaehkäisevästi tehtävissä jotain, jos asia on tiedossa.

Kuva: Pinja Sikström

© Suomen australianlabradoodle ry

Luonne ja käyttäytyminen

Rotukyselyn luonnetta ja käyttäytymistä kartoittavassa osiossa kysyttiin koiran koulutettavuudesta, avoimuudesta ja ystävällisyydestä vieraita ihmisiä kohtaan, arkuudesta ja pelokkuudesta, aggressiivisuudesta, yksinolon sujumisesta sekä aktiivisuudesta ja kiihtymisestä.

Osaan kysymyksistä vastauksia pyydettiin vain yli 2-vuotiaiden koirien omistajilta, koska pentujen ja murrosikäisten koirien käyttäytymisessä on ikätasoon kuuluvaa vaihtelua ja keskeneräisen kehityksen aiheuttamaa käytöshaastetta, mm. murrosikä. Näin ollen vastausten lukumäärä per kysymys vaihteli 746:sta 502 kappaleeseen. Vastaukset annettiin valitsemalla valmiista vaihtoehdoista sekä täydentämällä vastauksia halutessaan vapailla kommenteilla. Useamman vaihtoehdon valitseminen oli hyväksyttävää, joka on hyvä huomioida eri vastausvaihtoehtojen prosenttiosuuksia vertailtaessa.

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Kuva: Johanna Hokkanen

© Suomen australianlabradoodle ry

Koulutettavuus

Koulutettavuuden koki helpoksi 86 % vastanneista (641 vastaajaa 746:sta). Vastanneet kokivat, että koira on innokas ja oppii helposti ja sitä on helppo motivoida. 15 % koki, että koira kyllä oppii, mutta sitä on joskus vaikea motivoida ja/tai oppiminen vaatii paljon toistoja. Hankalaksi koiran kouluttamisen koki 2 vastaajaa (0,3 %).

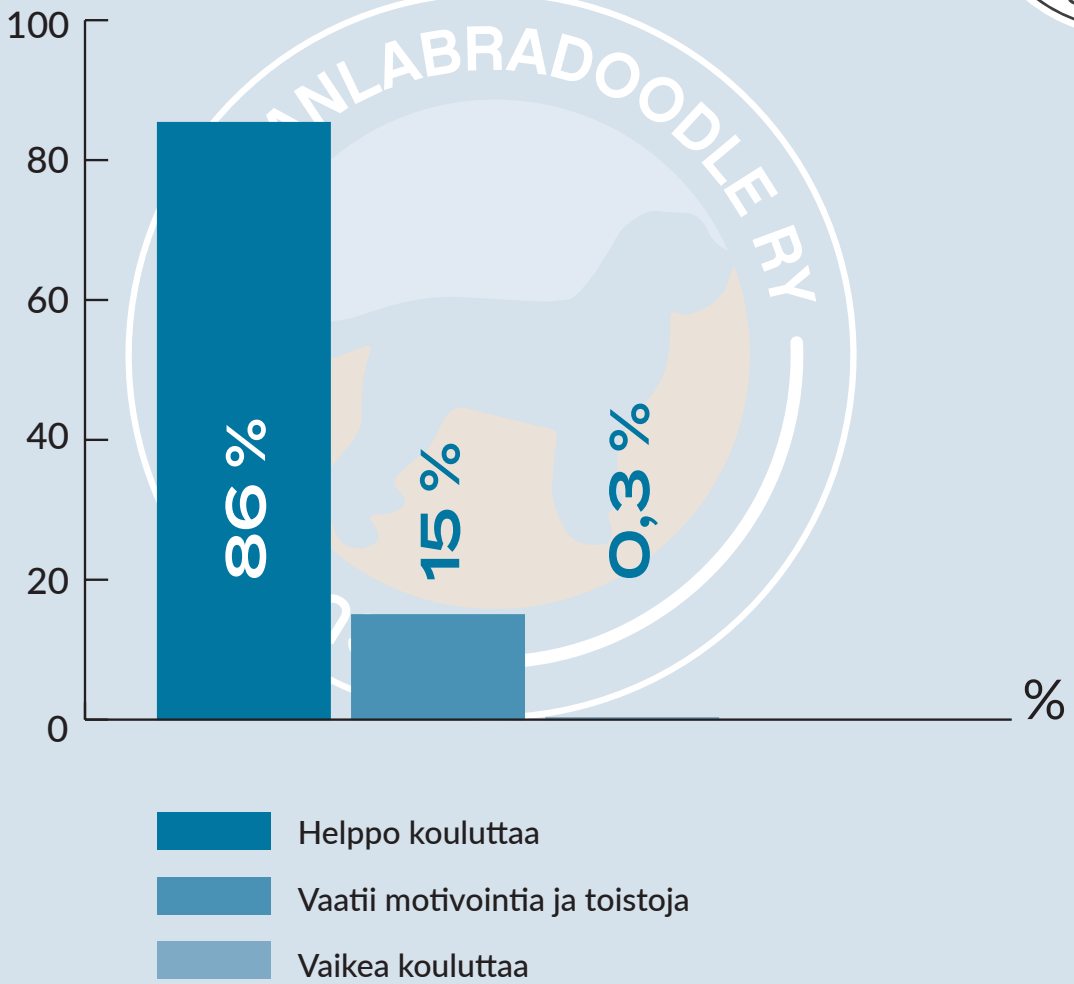

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Prosenttiosuuksia vertailtaessa ja yhteenlaskiessa on huomioitava, että sama vastaaja on voinut valita useamman vastauksen tähän kysymykseen.

© Suomen australianlabradoodle ry

Avoimuus vieraita ihmisiä kohtaan

Kysymykseen vastasi 532 vastaajaa (vastauksia pyydettiin vain yli 2-vuotiaiden osalta). Kysymyksessä tarkennettiin sen koskevan tilanteita, joissa koira kohtaa vieraita ihmisiä lähietäisyydeltä. Pelkkä vahtihaukkuminen pyydettiin rajaamaan pois (jolloin koira siis ilmoittaa haukulla pihalle tai kotiin tulevista vieraista, mutta ei suhtaudu heihin varautuneesti) ja ottamaan huomioon, että pelkästään eläinlääkärin vastaanotolla ilmenevä varautuneisuus ei ehkä kerro koiran luonteesta, vaan on ennemminkin aiempiin kokemuksiin perustuvaa.

Koiransa enimmäkseen avoimeksi ja uteliaaksi vieraita ihmisiä kohtaan koki 75 % vastaajista. Joissain tilanteissa vähän varautuneeksi, mutta silti ystävälliseksi koiransa koki 22 %. 9 % kertoi, että koira saattaa aluksi suhtautua vieraaseen varautuneesti, mutta hetken kuluttua jo luottavaisesti. Varautuneeksi ja vieraita ihmisiä välttteleväksi koiransa koki 4,5 %.

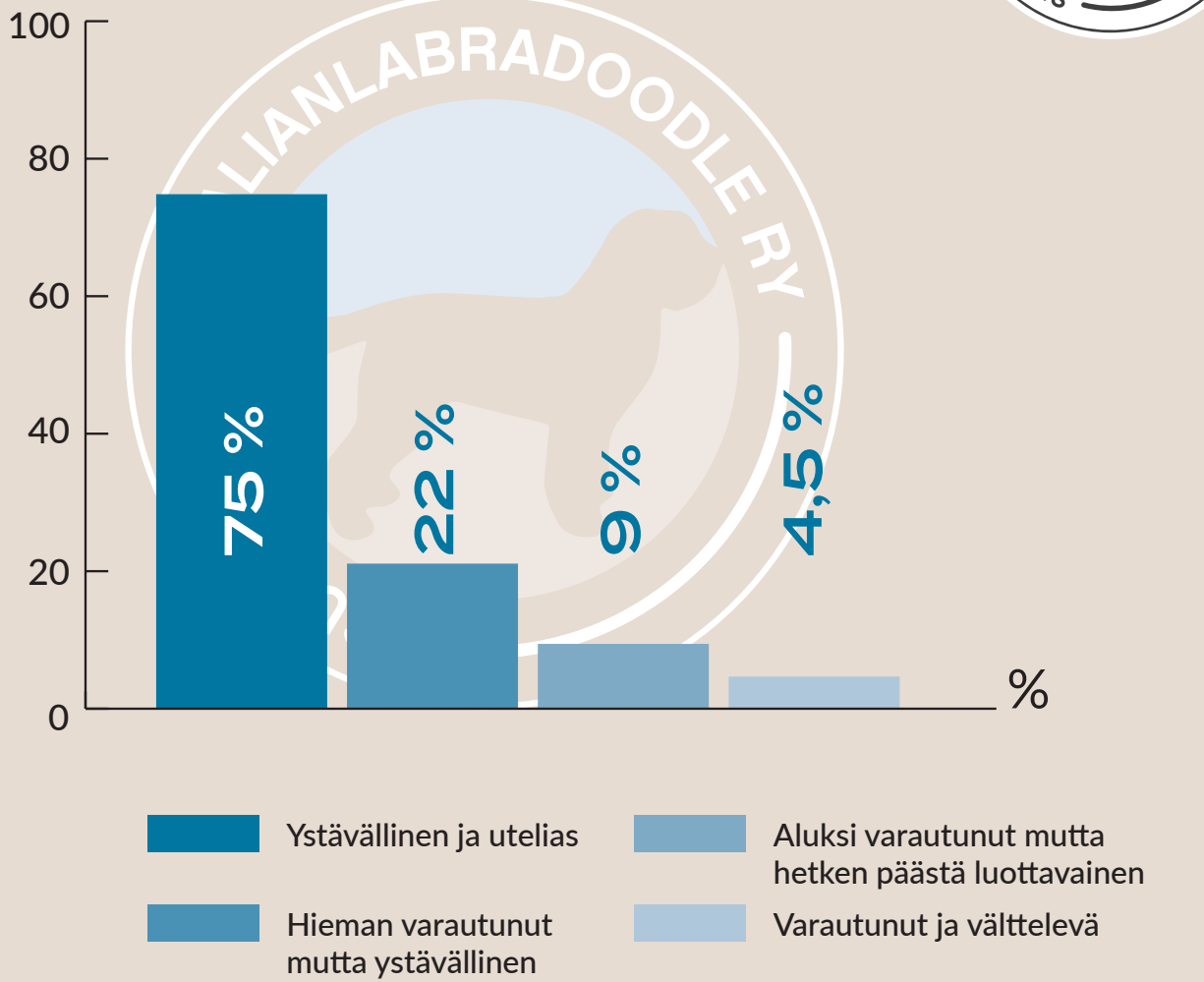

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Prosenttiosuuksia vertailtaessa ja yhteenlaskiessa on huomioitava, että sama vastaaja on voinut valita useamman vastauksen tähän kysymykseen.

© Suomen australianlabradoodle ry

Arkuus ja pelokkuus

Arkuuden ja pelokkuuden osalta (yli 2-vuotiaat, vastauksia 512 kpl) 84 % vastaajista kertoi koiransa olevan enimmäkseen reipas ja luottavainen. Aikuista koiraansa epävarmaksi, araksi tai pelokkaaksi kuvasi 11 % vastaajista. Ääniarkuutta esimerkiksi ukkosilmalla tai ilotulitusten aikaan oli 15 %:lla vastaajien koirista, ja alusta-arkuutta (koira ei halua kävellä normaalista poikkeavilla pinnoilla) vajaalla 6 %:lla.

Vapaissa kommenteissa useita mainintoja tuli epävarmuudelle pimeässä ja tietyissä kulkuvälineissä. Muutamissa kommenteissa kerrottiin koiran myös reagoivan herkästi, nopeasti tai ennakoimattomasti liikkuviin asioihin tai henkilöihin, kuten sähköpotkulautoihin, moottoripyöriin ja pieniin lapsiin. Kommenteissa pohdittiin kyseisten ilmiöiden kohdalla sitä, onko kyse varsinaisesta arkuudesta tai epävarmuudesta vai vain matalasta reaktiokynnyksestä, koska koiran käytös ei välttämättä vaikuta tilanteissa pelokkaalta. Joitakin kertoja mainittiin myös arkuus muita koiria, erityisesti isokokoisia mustia koiria kohtaan. Alusta-arkuudessa yleisintä oli vältellä erityisen liukkaita tai verkkomaisia alustoja.

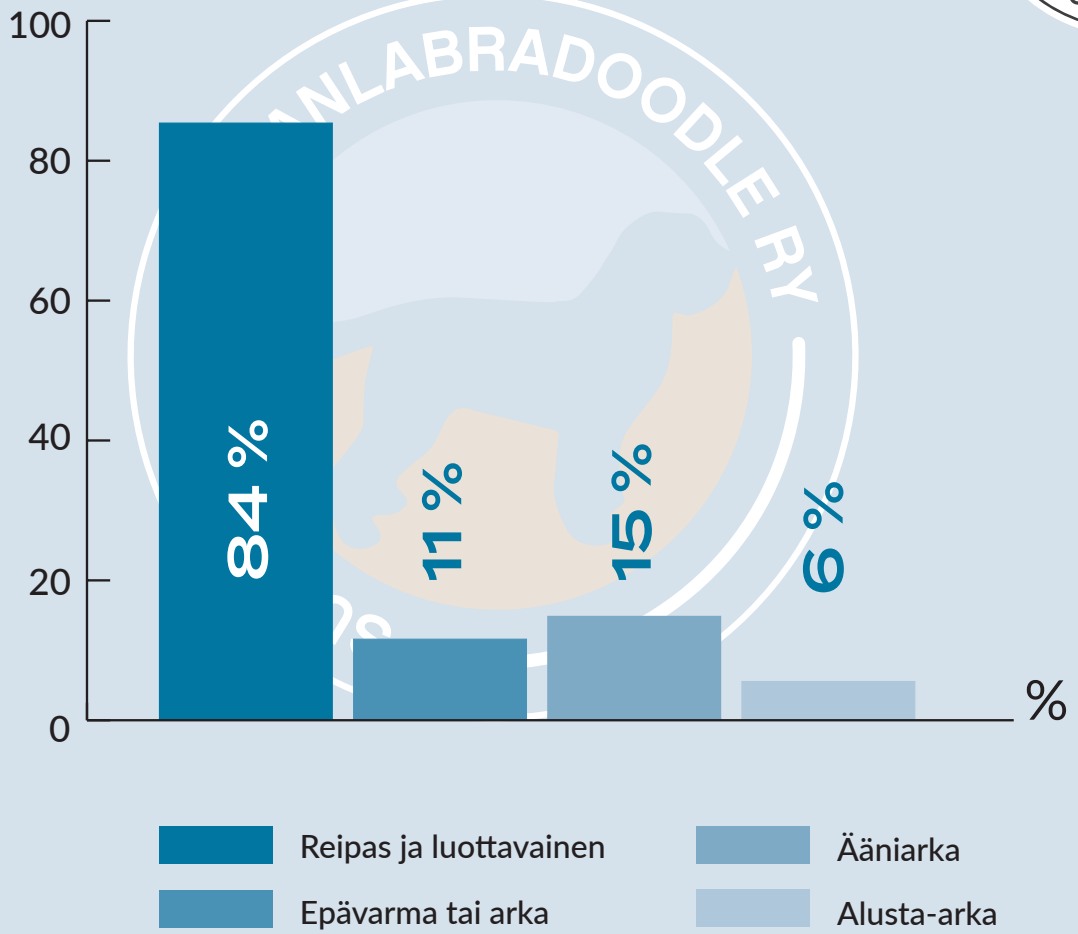

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Prosenttiosuuksia vertailtaessa ja yhteenlaskiessa on huomioitava, että sama vastaaja on voinut valita useamman vastauksen tähän kysymykseen.

© Suomen australianlabradoodle ry

Aggressiivisuus

Kyselyssä kysyttiin myös koiran aggressiivisesta käytöksestä. Vastaajia evästettiin kertomalla, että varoittava murina ei ole aggressiivisuutta, vaan koiran normaalia kommunikaatiota, ja että kipeän koiran aggressiivisuus ei ole kysymyksessä tarkoitettua aggressiivisuutta. Lisäksi kerrottiin, että lievä resurssien vahtiminen kuuluu koiraeläimen normaaliin käytökseen.

Tähän kysymykseen saatiin 502 vastausta. 89 % vastanneista kertoi, ettei koiralla ilmene aggressiivista käyttäytymistä. Toista koiraa kohtaan ilmentyvää aggressiivisuutta raportoi 11 % vastaajista ja ihmistä kohtaan vajaa 3 %.

Resurssiaggressiivisuutta (esim. liittyen ruokaan, herkkuun tai leluun) ja oman reviirin vahtimista kuvataan useissa avoimissa vastauksissa. Joillakin leikkaamattomilla yksilöillä raportoidaan esiintyvän rähjäämistä samaa sukupuolta olevia koiria kohtaan. Ihmisten tulkinta siitä, mikä koetaan aggressiiviseksi, vaikuttaa vastauksissa paljon: joku kuvaa koiran aggressiivista käyttäytymistä haukkumisena, joku murinana, joku kertoo koiran purreen toista koiraa tai ihmistä. Jotkut vastaajat epäilevät koiran käytöksen johtuvan pelosta tai huonosta kokemuksesta, jossa koira on joutunut hyökkäyksen kohteeksi tai sitä on sattunut.

© Suomen australianlabradoodle ry

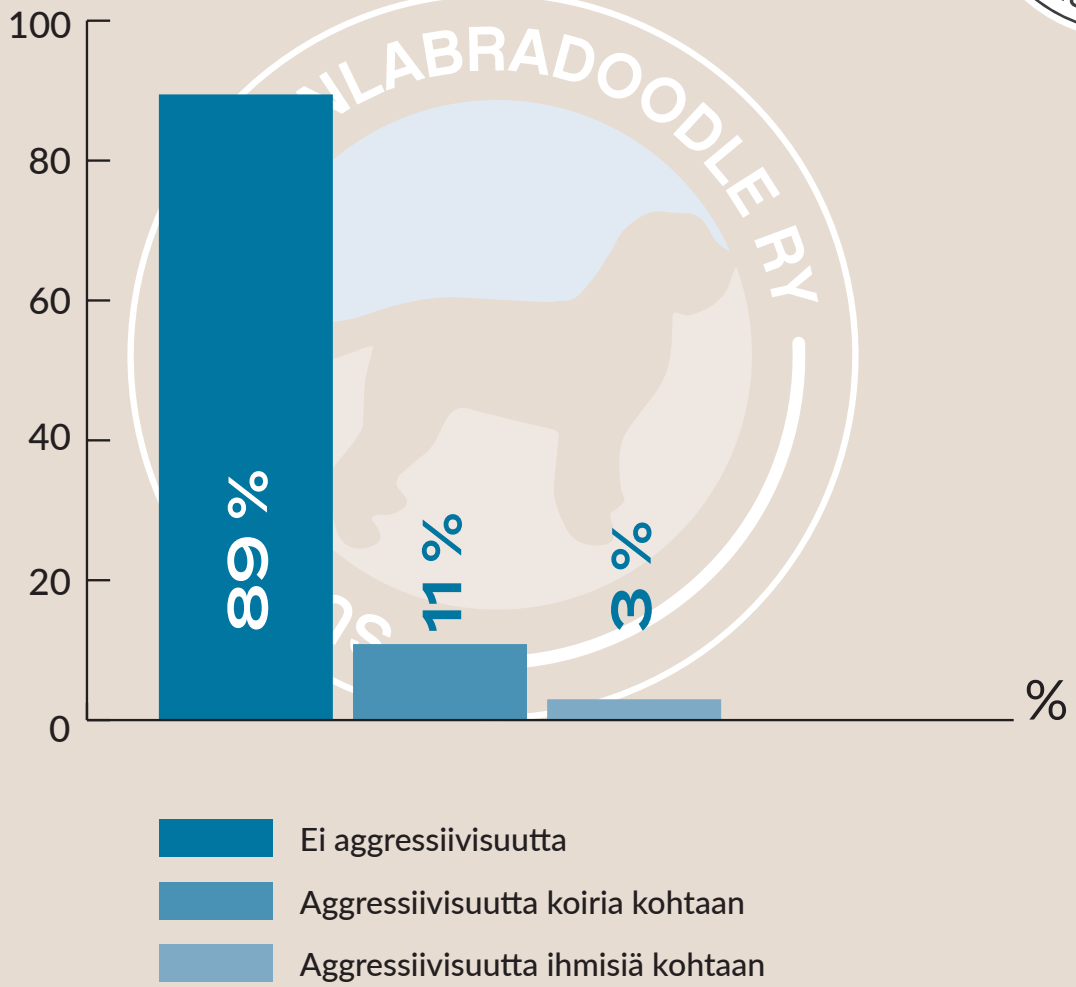

Prosenttiosuuksia vertailtaessa ja yhteenlaskiessa on huomioitava, että sama vastaaja on voinut valita useamman vastauksen tähän kysymykseen.

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Yksinolo

Yksinoloa koskevaan kysymykseen kertyi 504 vastausta. Aikuisen, yli 2-vuotiaan koiran yksinolossa ei reilut 79 % vastaajista kokenut olevan lainkaan haasteita. 18 % vastaajista koki lieviä, ajoittaisia tai satunnaisia haasteita. 2 % vastanneista raportoi koirallaan olevan voimakasta eroahdistusta.

Muutamassa vastauksessa kerrottiin, että koira ei ole juurikaan ollut yksin tai sitä ei ole yksinoloon lainkaan totutettu. Vähäisen yksinolon syitä olivat eläkkeellä olo ja etätyöt. Jotkut havaitsivat koirassa jonkinasteista stressaantumista, mutta eivät pitäneet tilannetta varsinaisena eroahdistuksena, koska koira ei hauku, tuhoa mitään tai tee tarpeitaan sisälle. Jotkut koirat tuntuivat pärjäävän hyvin yksin omassa kodissaan, mutta ei vieraammissa paikoissa, ja joillakin yksinoloon vaikutti vuorokaudenaika: päivisin menee hyvin, mutta ilta-aikaan koira esimerkiksi haukkuu yksin ollessaan. Joillakin yksinolohaasteet olivat alkaneet esimerkiksi muuton seurauksena tai murrosiässä. Koiran yksinoloa helpottaviksi asioiksi mainitaan koirakaverin seura ja ennakoitavat lähtörutiinit. Jotkut ovat ottaneet avuksi kouluttajan tai koiran lääkehoidon.

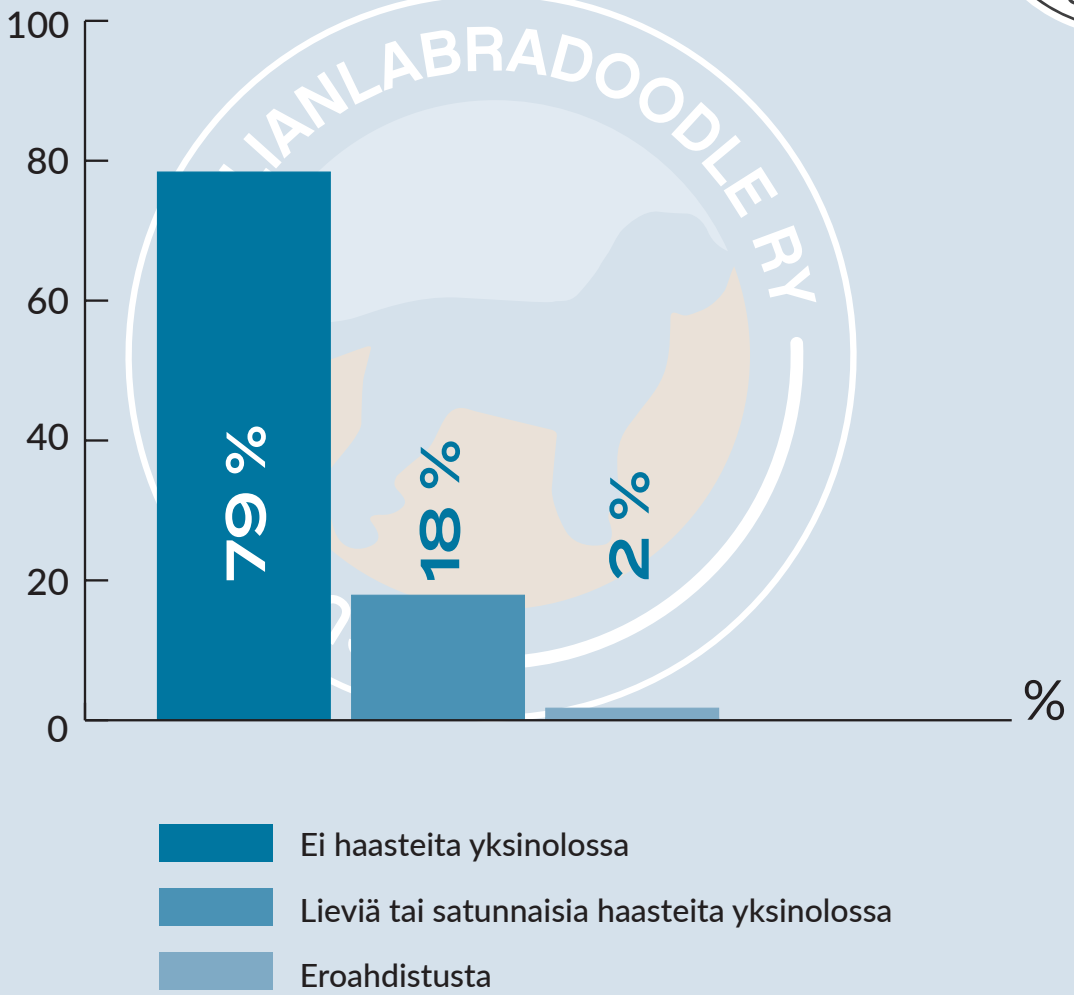

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Aktiivisuus ja kiihtyminen

Kysymykseen koiran aktiivisuudesta saatiin 505 vastausta. 85 % vastaajista kertoi, että koiran aktiivisuustaso on sopiva. Hyvin aktiiviseksi tai villiksi koiraansa kuvaili 4 %. Ajoittain kiihtyviksi, mutta suhteellisen helposti rauhoittuviksi koiransa koki 35 %. Voimakkaasti kiihtymällä reagoivia ja vaikeasti rauhoittuvia koiria oli reilut 3 %.

Vapaissa kommenteissa korostui tyytyväisyys koiraa kohtaan. Moni totesi liikunnantarpeen ja levollisuuden olevan sopivassa tasapainossa ja että täyttämällä koiran tarpeen liikkua, olla metsässä, juosta vapaana, leikkiä lajitoverin kanssa, tehdä aivotyöskentelyä ym., koira on kotioloissa helppo ja rauhallinen. Muutamassa kommentissa mainittiin rauhoittumisen harjoittelun olleen haastavaa, ja jotkut kokivat koiransa suorastaan liiankin rauhalliseksi.

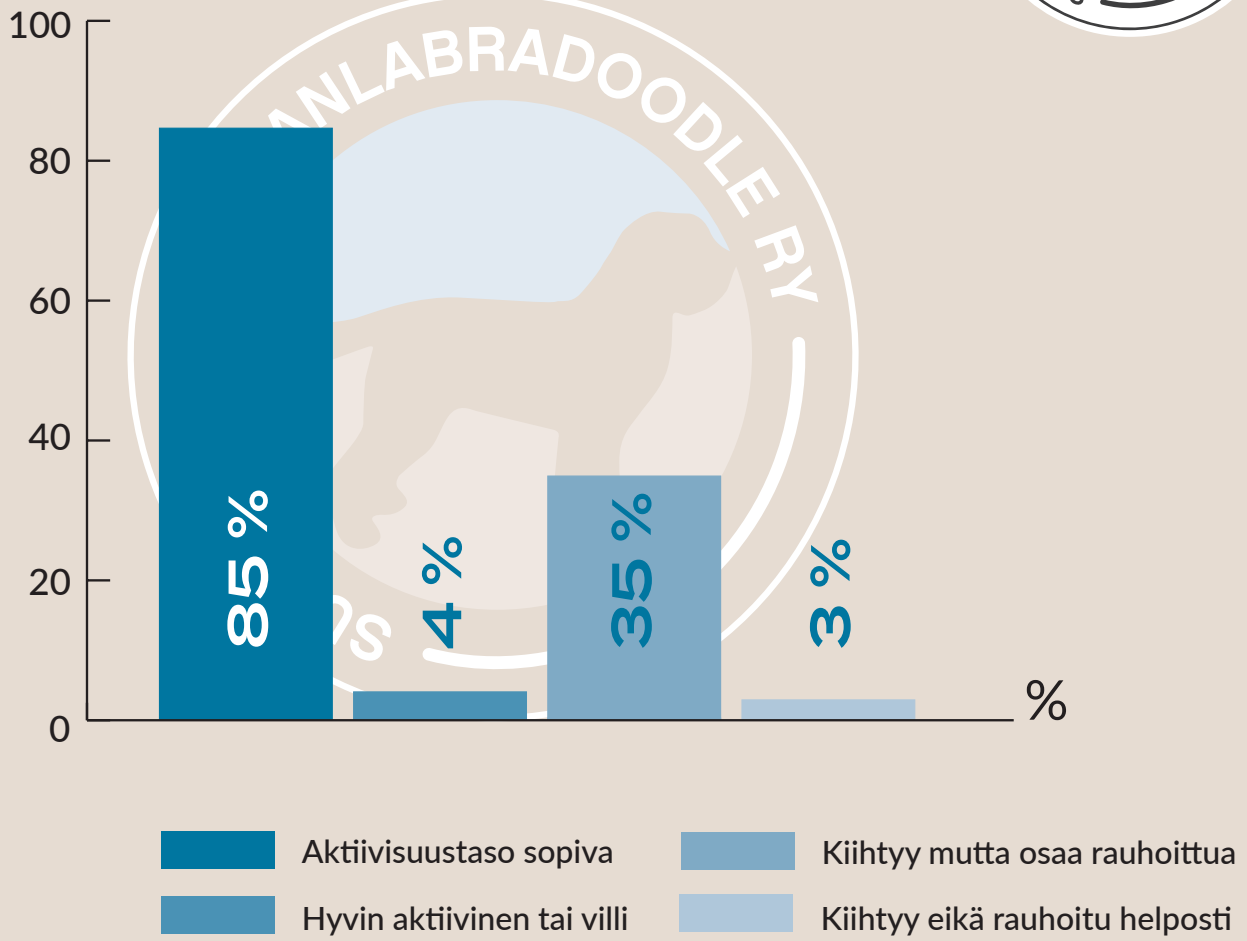

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

Prosenttiosuuksia vertailtaessa ja yhteenlaskiessa on huomioitava, että sama vastaaja on voinut valita useamman vastauksen tähän kysymykseen.

© Suomen australianlabradoodle ry

Vapaat vastaukset

Kyselyn lopuksi vastaajilla oli vielä mahdollisuus kertoa koirastaan muita huomioita vapaassa vastauskentässä. Muihin kuin aikaisemmin kysyttyihin kysymyksiin liittyvistä asioista seuraavat toistuivat useampia kertoja:

- koira toimii koulukoirana tai virallisena tukikoirana
- koira toimii kaverikoirana tai muussa vapaaehtoistoiminnassa
- koira koetaan sopeutuvaksi, ystävälliseksi ja sosiaalisesti älykkääksi
- koiralla kerrotaan olevan jonkin verran jäljestys- tai jahtaamisviettiä
- koira koetaan tasapainoiseksi ja helpoksi
- koira on nirso eikä innostu leikeistä
- koira on herkkä / reaktiivinen / haukkuherkkä
- koira on hyvin ihmisläheinen ja nauttii läheisyydestä
- koira pitää muista koirista ja leikkii niiden kanssa mielellään
- koiran on todettu SmartDog -testissä olevan älykäs ja kontaktinhaluinen
- koira stressaa ja/tai voi pahoin autolla matkustettaessa
- koira aistii vahvasti omistajan (tai muidenkin ihmisten) tunnetiloja
- koira tulee hyvin toimeen pienten lasten kanssa ja osaa suhteuttaa käytöstään erilaisten tilanteiden ja ihmisten mukaan
- koira koetaan täydelliseksi perhekoiraksi ja/tai ensikoiraksi

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Sanapilvi

Vastaajia pyydettiin kuvailemaan koiraansa kolmella vapaavalintaisella sanalla. Eri sanoja tuli melkein 550 kpl. Tässä sanapilvessä ovat 50 yleisintä sanaa, joilla koiraa oli kuvailtu. Sanan koko on verrannollinen siihen, kuinka usein sana oli mainittu – mitä useammin sana esiintyi, sitä suurempikokoinen se on sanapilvessä. Yleisin koiraa kuvaileva sana oli ”iloinen”, mikä kuvaakin rakasta rotuamme varsin hyvin.

Koiria kyselyssä yhteensä 746 kpl

© Suomen australianlabradoodle ry

Luonneosion johtopäätökset

Luonneosion vastaukset kuvasivat australianlabradoodleja rotumääritelmää vastaavalla tavalla. Suurin osa rodun yksilöistä on kyselyn mukaan helposti koulutettavia, avoimia ja keskiaktiivisia. Suurimmalla osalla ei esiinny aggressiivisuutta, arkuutta tai yksinolon haasteita.

Niissä vastauksissa, joissa kerrottiin koiran hankalaksi koetuista luonteenpiirteistä, yleisimmin esiin tuotiin arkuus, epävarmuus tai reaktiivisuus. Koska koiran epävarmuuden syy voi olla geneettinen, tai toisaalta huonojen kokemusten tai sosiaalistamisvaiheen aikaansaamaa, ja koska perimmäistä syytä voi monessa tapauksessa olla vaikea selvittää, olisi selkeintä ja turvallisinta olla käyttämättä jalostukseen koiria, joiden arkuus, epävarmuus tai reaktiivisuus aiheuttavat hankaluuksia normaalissa arkielämässä. Toki myös muut selvästi rotumääritelmästä poikkeavat luonteenpiirteet voivat olla este jalostuskäytölle.

Oli mukava huomata, että valtaosa vastaajista koki koiransa olevan luonteeltaan hyvin heidän arkeensa sopiva, tasapainoinen ja helppo. Koiran iloisuus ja sosiaalisuus nousi esille vastauksissa, samoin kuin älykkyys ja rauhallisuus. Luonne-eroja tottakai rodun sisältä löytyy, mutta pääosa yksilöistä näyttäisi olevan hyvinkin rodunomaisia.

Yhdistys tulee taas uusimaan kyselyn muutaman vuoden päästä.

Kiitokset kaikille vastanneille!

© Suomen australianlabradoodle ry